

ת"פ 34122/09/10 - מדינת ישראל נגד יהל היקרי

בית משפט השלום בפתח תקווה
ת"פ 34122-09-10 מדינת ישראל נ' היקרי

בפני בעניין: כב' הסגנית נשיאה עינת רון
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יהל היקרי

הנאשם

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד מיכאל סטופ

ב"כ הנאשם עו"ד אבי בר-עם

הנאשם בעצמו

גזר דין

פתח דבר

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן בשש עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ובעבירה של ניהול תיקי השקעות ללא רישיון, לפי סעיפים 39(א)(1) ו-2(ב) לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995.

השתלשלות העניינים מתוארת בהרחבה בכתב האישום ולהלן תובא בתמצית:

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המונה שבעה פריטי אישום, בין השנים 2003-2008 ניהל הנאשם חשבון השקעות על שמו בסניף בנק המזרחי באשקלון (להלן: "חשבון ההשקעות"). באותה עת, באותו סניף בנק, החזיק הנאשם גם בחשבון עו"ש על שמו (להלן: "החשבון האישי"). את מרבית הפעולות הבנקאיות בשני החשבונות, ביצע הנאשם באמצעות מחשב מביתו שביהוד.

במהלך התקופה האמורה, נהג הנאשם להציג בפני המתלוננים, קרובי משפחתו, מצגי שווא בעטיים שוכנעו אלה להעביר לידי סכומי כסף לשם השקעה.

הנאשם הציג עצמו כבעל יכולת ובקיאיות בשוק ההון, סיפר כי הוא עצמו נהנה מתשואות חיוביות גבוהות וכי פיתח נוסחה מיוחדת ובטוחה להשקעות. עוד הבטיח הנאשם למתלוננים כי סכומי הכסף שיועברו לידי, יושקעו באופן סולידי וללא סיכונים.

יובהר כי הנאשם אינו מחזיק ברישיון לייעוץ וניהול תיקי השקעות.

השקעות המתלוננים הושקעו על ידי הנאשם בחשבון ההשקעות, פרט להשקעות של שלושה מהם אשר אותם ניהל בחשבונות בנק נפרדים על שמם (להלן: "חשבונות האחרים").

למתלוננים לא הייתה גישה לחשבון ההשקעות.

פעולותיו של הנאשם הניבו הפסדים. אולם, הנאשם לא סיפר על כך למתלוננים ואף, הציג בפניהם מצגי שווא בדבר סכומי ההשקעה והתשואות שהניבו השקעותיהם, הן בעל פה והן באמצעות הדואר האלקטרוני. הנאשם ערך טבלאות והציג למתלוננים ובכך הציג בפניהם מצג שווא לפיו סכומי הכסף שהעבירו לידי המתלוננים נשאו תשואות חיוביות וכי שווי ההשקעה גבוה משווי בפועל.

מצגי שווא אלו הובילו את המתלוננים להותיר את סכומי הכסף בידי של הנאשם ולעיתים, אף להעביר לידי סכומי כסף נוספים להשקעה.

עוד העביר הנאשם חלק מסכומי הכסף שהעבירו לידי המתלוננים, ללא ידיעתם וללא הסכמתם, מחשבון ההשקעות לחשבונות האישי ולחשבונות האחרים. הנאשם אף קיבל לידי מאחד המתלוננים סכומי כסף במזומן, אך לא הפקידם במי מן החשבונות המנויים לעיל.

סיכומו של דבר, המתלוננים העבירו לידי הנאשם סך כולל של כ- 3,002,488 ₪. הנאשם השיב חלק מסכום זה.

הסדר הטיעון

על פי הסדר הטיעון אליו הגיעו באי כח הצדדים, הודה הנאשם בעבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום המתוקן, נשלח לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר והפקיד בקופת בית המשפט סך של 200,000 ₪ כפיצוי עתידי למתלוננים.

בהתאם להסדר הטיעון, כל צד יעתור כראות עיניו.

טיעוני המאשימה

ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו לעונש חומרת מעשיו של הנאשם והיקפם.

ב"כ המאשימה תיאר התנהלות שיטתית של "מרמה מתגלגלת" מצד הנאשם. הנאשם קיבל לידי מן המתלוננים סך של כ- 3 מיליון ₪ בתקופה של כשנתיים, הפסיד את רובו המכריע של סכום זה, לא סיפר על כך למתלוננים בזמן אמת ואף הציג בפניהם מצגי שווא בדבר התשואות החיוביות, לכאורה, שנשאו השקעותיהם.

ב"כ הנאשם עמד על התחכום והשיטתיות במעשי המרמה שביצע הנאשם, על זהות המתלוננים אשר הינם אנשים פרטיים, קרובי משפחתו וחבריו של הנאשם; על משך ביצוע העבירות ותדירותן ועל הנזק הכבד שנגרם למתלוננים.

הנאשם העביר מדי חודש בחודשו דיווחים כוזבים למתלוננים לפיהם כספם הניב תשואות חיוביות וכי שוויו גבוה יותר מזה שהיה בפועל. הנאשם המשיך להעביר למתלוננים דיווחים כוזבים, גם כשחשבון ההשקעות לא היה פעיל. כך, שכנע אותם להותיר סכומי הכסף בידי ואף להעביר לידי סכומי כסף נוספים. עוד הדגיש ב"כ המאשימה כי הנאשם העביר לחשבונו האישי סך של כ- 1.3 מיליון ₪.

ב"כ המאשימה עמד על יחסי האמון והקרבה ששררו בין המתלוננים לבין הנאשם, היותם קרובי משפחה וניצול עובדה זו על ידי הנאשם. חלק מסכומי הכסף הושבו אמנם לחלק מן המתלוננים, אך זאת רק לאחר שהתקשו על קבלתם. חלק מן המתלוננים שלא השכילו להתקש על השבת כספם, איבדו אותו.

הנאשם הודה בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן בעיצומו של הליך ההוכחות, לאחר העדת ארבעה מתלוננים מתוך שישה ולאחר שניהל הליך אזרחי ארוך בן כ- 6 שנים בו הטיח במתלוננים האשמות קשות כי הם אינם דוברי אמת ולא נטל אחריות למעשיו.

חומרת העבירות, היקפן, זהות המתלוננים, משך ביצוע העבירות ותדירותן מחייבים הטלת עונש מרתיע והולם.

לידו של ב"כ המאשימה, כל מצג שווא שהציג הנאשם היה צריך להיחשב כאירוע נפרד אשר בגינו יקבע מתחם עונש הולם נפרד. אולם, לפנים משורת הדין, בחרה המאשימה לקבוע מתחם עונש אחד הראוי לדעתה במקרה דנן והוא נע בטווח של 5 עד 7 שנים. המאשימה עתרה להשתת עונש שהיא ברף העליון של מתחם העונש הנזכר לעיל, עונש מאסר מותנה, קנס משמעותי ופיצוי למתלוננים.

ב"כ המאשימה תמך עתירתו בפסיקה אשר יצאה תחת ידי בתי המשפט. כן, הגיש לבית המשפט את פסק הדין שניתן בתובענה האזרחית שהגישו המתלוננים כנגד הנאשם.

במסגרת הראיות לעונש, העידה המאשימה את המתלוננת, הגב' דרורה מזרחי אשר סיפרה על היחסים הקרובים שהיו בעבר בין הנאשם ומשפחתו לבני משפחתה. עוד סיפרה כי כיום, לאחר חשיפת מעשיו של הנאשם, המשפחה מנותקת ואין ביניהם כל קשר. עוד עולה מעדותה כי במהלך משא ומתן שהתנהל בין הצדדים במסגרת התובענה האזרחית שהגישו המתלוננים כנגד הנאשם, הציע זה האחרון כי ישלם למתלוננים סכום כסף בתמורה לביטול ההליך הפלילי כנגדו. בתחילה, הציע לשלם סך של כמיליון ₪ ולאחר מכן, הוריד

את הסכום לסך של 600,000 ₪. כשהשיבו לו המתלוננים שאין להם השפעה על ההליך הפלילי, חזר בו מהצעתו.

טיעוני ההגנה

ב"כ הנאשם תיאר בתמצית את קורותיו של הנאשם. הנאשם כבן 40 שנים. טרם ביצוע העבירות, עסק בהשקעות באופן פרטי. שנים רבות, זה היה עיסוקו העיקרי. הנאשם השקיע את כספם של המתלוננים, ללא כל כוונה לגרוף הון או ליטול מהם סכומי כסף כלשהם. בשלב מסוים, החל הנאשם להפסיד את סכומי הכסף שהשקיע, הן של המתלוננים והן שלו עצמו. עוד הוסיף ב"כ הנאשם כי המתלוננים נתנו הסכמתם לכך שהנאשם ינהל את ההשקעות מחשבונו האישי.

מעשיו של הנאשם נבעו מהלחץ הרב שהופעל עליו מצד המתלוננים להשיא רווחים בעבור כספם. מדובר במשפחה מלוכדת וקרובה. דבר אשר יצר אצל הנאשם רצון גדול ולחץ לעמוד בציפיותיהם של המתלוננים ולא לאכזבם. על כן, גם לא הודיע להם במועד על ההפסדים שנחל.

ב"כ הנאשם ציין בטיעונו לעונש כי המתלוננים הם אכן בני משפחתו של הנאשם אשר על סמך היכרותם האמינו בו וסמכו עליו. אולם, הם בעלי ידע בהשקעות ועל סמך הבנתם זו, בחרו בנאשם על מנת שישקיע עבורם את סכומי הכסף. אפיק ההשקעה בו יבחר הנאשם להשקיע את כספם לא עניין אותם והם חפצו רק בהשאת רווחים. לזאת, לדידו, יש ליתן משקל בבוא בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם.

עוד נטען כי העובדה כי חשבון ההשקעות נפתח בסניף בנק באשקלון בו הנאשם מעולם לא היה, אך אחיה של אחת המתלוננות הוא מנהל הסניף, מעידה כי למתלוננים היה רצון ואינטרס לקבל הטבות ולעקוב אחר ההתנהלות בחשבון. לדברי ב"כ הנאשם, מתלוננת זו ידעה על חלק מן מההפסדים ואף הציעה דרכי פתרון אפשריים.

ב"כ הנאשם ציין כי הנאשם, אמנם, בחר בתחילה לנהל הליך הוכחות, משום שסבר לתומו כי לא הייתה בהתנהלותו דופי למעט העובדה כי לא הודיע למתלוננים על הפסד סכומי הכסף במועד. אולם, במהלך ההליך, הבין את הפסול במעשיו, נטל אחריות והודה במיוחס לו. הנאשם מביע חרטה והתנצל בפני המתלוננים עוד בטרם החל ההליך הפלילי כנגדו. עשה כל שאל ידיו על מנת להשיב למתלוננים את כספם, ובין היתר נטל הלוואות בעצמו או באמצעות בני משפחתו. וכך, השיב חלק מסכומי הכסף שהועברו לידיהם. הוא אף הופנה לראיונות עבודה למשרות בכירות בתחום שוק ההון על ידי שניים מן המתלוננים מתוך כוונה כי יממש את יכולותיו, יקבל תמורה הולמת בעד עבודתו וישיב להם את סכומי השקעותיהם.

כיום, 6 שנים לאחר ביצוע העבירות, הנאשם שינה את אורחות חייו, אינו עוסק כלל בהשקעות או במניות ואינו נוטל סיכונים כלשהם. הנאשם השתלב בטיפול במרכז לאבחון ולטיפול באוכלוסיות עוברות חוק (מרכז "התחלה חדשה") ומנסה לשקם את חייו ואת חיי משפחתו.

ב"כ הנאשם עמד על נסיבותיו האישיות של הנאשם ועל מצבה הכלכלי הקשה של משפחתו. בעקבות מעשיו

של הנאשם, הפכה המשפחה חסרת כל. לנאשם נפתחו תיקים בהוצאה לפועל והוא הוכרז פושט רגל. היחסים בין בני המשפחה ובעיקר עם רעייתו עלו על שרטון והם השתלבו בטיפול בניסיון לשקם את יחסיהם. בני המשפחה נתמכים כלכלית על ידי חמתו ואמו, שתיהן נשים מבוגרות ואלמנות. אמו של הנאשם, חולת סרטן ומועמדת לניתוח לב פתוח, אף נטלה משכנתא על מנת לסייע במצב הכלכלי הקשה אליו נקלעו.

הנאשם אדם נורמטיבי נעדר עבר פלילי, לא נפתחו כנגדו תיקים חדשים מאז ביצוע העבירות ואין כל חשש כי ימשיך לבצע עבירות. חשיפת מעשיו בפני הציבור מהווה פן מרתיע. עוד ציין ב"כ הנאשם כי המאשימה לא ביקשה לעצור את הנאשם בשלב כלשהו.

ב"כ הנאשם ביקש כי בבוא בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם, יתן משקל ניכר לסיכויי השיקום הגבוהים של הנאשם. הפנה לחוות הדעת שהוגשו מטעם מרכז "התחלה חדשה" ולתסקירי שירות המבחן המציינים כי הנאשם הפנים את הפסול במעשיו, הביע חרטה וכן, להערכותיהם כי קיים סיכוי גבוה וממשי לשיקומו של הנאשם.

ב"כ הנאשם עתר להטיל על הנאשם עונש מאסר אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם להמלצת שירות המבחן. לדידו, ריצוי עבודות שירות יהווה עונש חינוכי ומרתיע עבור הנאשם אשר כך, יתרום לחברה וזו תצא נשכרת מפועלו.

ב"כ הנאשם ציין כי עונש מאסר ממושך עלול להזיק לנאשם וכן, הפנה למחקרים שונים לפיהם התפיסה כי הטלת עונש מביאה בהכרח להרתעת הרבים הינה פשטנית ומוטעית.

ב"כ הנאשם תמך עתירתו בפסיקה אשר יצאה תחת ידי בתי המשפט.

בשולי דבריו, התייחס ב"כ הנאשם לטיעונו לעונש של ב"כ המאשימה בדבר סך של כ- 1.3 מיליון ₪ אשר העביר הנאשם לחשבונו האישי ואשר הנאשם לא נתן הסבר היכן מצוי סכום זה. הוא הפנה לתדפיסי חשבון בנק ולמסמכים אשר מהנתונים העולים מהם ניתן לראות את ההסבר המבוקש. לדבריו, מסמכים אלו היו בידי המשטרה ובידי המתלוננים עוד טרם תחילת ההליכים המשפטיים בעניינו של הנאשם, הן ההליך הפלילי והן ההליך האזרחי. עוד ציין ב"כ הנאשם כי בכתב האישום המתוקן, המאשימה הסכימה כי עבירת הגניבה שיוחסה לנאשם בכתב האישום המקורי תושמט ועל כן, טענת ב"כ המאשימה בעניין זה אינה ראויה.

הנאשם הביע חרטה על מעשיו. סיפר לבית המשפט על תחושותיו הקשות בדבר הפגיעה בבני משפחתו, אנשים היקרים וחשובים לו ועל ניסיונותיו לפצותם ולהשיב להם את כספם. הנאשם ציין כי שיקול הדעת שהפעיל לא היה נכון והיום, הוא השכיל להבין כי למרות שחשב שהוא פועל לטובתם כשלא סיפר להם במועד על ההפסדים, הוא שגה. בכך, מנע מהם את יכולת הבחירה העצמאית בכל הנוגע לכספם.

הנאשם סיפר כי הוא בטיפול מזה כשנה, בו הוא רוכש כלים להתמודדות ועל מנת להבטיח כי מעשיו לא יישנו.

הנאשם ביקש מבית המשפט לשקול את האפשרות כי יוכל לנסות ולשפר את המצב מבחינה כלכלית וייתכן, שאף יוכל לחדש את קשריו עם המשפחה המורחבת.

מטעם הנאשם העידה הגב' איה לוי, עובדת סוציאלית וקרימינולוגית אשר מטפלת בנאשם במסגרת מרכז "התחלה חדשה". כן, הוגשה חוות דעת כתובה מטעמה ומטעם הגב' דנה קייזר, קרימינולוגית ומנהלת מקצועית במרכז "התחלה חדשה" (להלן: "חוות הדעת").

כעולה מחוות הדעת ומעדותה של הגב' לוי, בתחילה, עם הגעתו של הנאשם למרכז "התחלה חדשה", לא נטל אחריות על מעשיו והיה אמפתי כלפי המתלוננים רק באופן חלקי. בשלבים מאוחרים יותר, החל הנאשם להבין את הפסול במעשיו, נטל אחריות והביע רצון לפצות את המתלוננים.

עוד העידו הגב' צילה תהילה פרץ, חותנתו של הנאשם והגב' מאיה היקרי, רעייתו. שתיהן העידו על המצב הקשה והמורכב שנוצר בין בני המשפחה כתוצאה ממעשיו של הנאשם שהפעיל שיקול דעת מוטעה, לדבריהן. הגב' היקרי אף סיפרה על הקשיים שנוצרו במערכת היחסים הזוגית ביניהם ועל מצבם הכלכלי הקשה.

שירות המבחן

תסקיר שירות המבחן מיום 06.02.2014 מגולל קורות חייו של הנאשם. הנאשם בן 40 שנים, נשוי ואב לשלושה.

הנאשם שירת שירות צבאי מלא בחיל המודיעין, בעל תעודת בגרות מלאה, סיים לימודי הנהלת חשבונות (סוג 3). עבד כמנהל חשבונות וכחשב שכר במסגרות עבודה שונות ובין היתר במשרדי רואי חשבון. הנאשם החל לימודי הסבה לתואר ראשון בראיית חשבון ובין השנים 2001-2003 אף שימש כמתמחה במשרד רואה חשבון, אולם, שיקולים כלכליים מנעו ממנו לסיים את לימודיו. הנאשם סיפר לשירות המבחן על בחירתו לעסוק בהשקעות פיננסיות ובשוק ההון. כן, תיאר את המאמצים שהשקיע בתחום עד כי התקשה לשלב בין עבודתו לבין חייו הפרטיים. מזה כשנתיים עובד בחברה להקמה וקידום אתרי אינטרנט.

על רקע העבירות שביצע, נקלע הנאשם למצב כלכלי קשה בגינו הוא מקבל סיוע כלכלי מאמו, אחיו והורי רעייתו. עוד סיפר הנאשם וכך גם רעייתו כי על רקע מעשיו, נוצר משבר במערכת היחסים הזוגית ביניהם ומעת שהבין את עוצמת פגיעת מעשיו ברעייתו ובאמון של בני משפחתה, הוא משקיע מאמצים רבים בשיקום היחסים עמה ובעריכת שינוי חיובי בחייו. כיום, רעייתו תומכת בו ומעוניינת להמשיך עמו בחייהם המשותפים.

הנאשם הודה במיוחס לו, נטל אחריות על מעשיו והביע חרטה. חזר והדגיש כי לא היה בכוונתו לפגוע במתלוננים, שרובם בני משפחתה המורחבת של רעייתו, אלא היה ממוקד בהצלחת השקעותיהם ובהשאת רווחיהם. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מכיר בפגיעה במתלוננים בעקבות התנהלותו ומעשיו וכן, הכיר במניפולטיביות ובתכנון שנהג בהם כשהסתיר מהם את ההפסדים. הנאשם חש בושה ואשמה. כן, חש אמפתי כלפי המתלוננים.

החל מיולי 2013, מטופל הנאשם באופן פרטי במרכז "התחלה חדשה" המתמחה באבחון וטיפול בעוברי חוק. שירות המבחן ציין כי כעולה מגורמי הטיפול במרכז "התחלה חדשה", הנאשם מצוי בראשיתו של הליך טיפולי ממושך ואינטנסיבי הנדרש עקב אופי העבירות שביצע הנאשם ומאפייני אישיותו המורכבת. גורמי הטיפול ציינו כי הנאשם משתף פעולה בטיפול ומגלה מחוייבות והתמדה. עוד ציינו גורמי הטיפול במרכז זה כי התרשמו

מיכולתו של הנאשם ליטול אחריות על מעשיו ולהכיר בפגיעה ובנזקים שגרם למתלוננים ולמשפחתו. גורמי הטיפול העריכו כי יש צורך בהמשך טיפול ממושך ואינטנסיבי על מנת להפחית הסיכון להישנות עבירות.

שירות המבחן התרשם מגורמי סיכון להישנות ביצוע עבירות מרמה בעתיד מצד הנאשם ובין היתר ממאפייני אישיותו המורכבת של הנאשם המבוססת על קווי אופי נרקסיסטיים, התמקדות בסיפוק צרכיו, בהערכה שמעוניין לקבל מסביבתו ובהצגה חיצונית של תפקוד הישגי ומצלחה. עוד התרשם שירות המבחן מקיום דפוסי חשיבה והתנהגות מניפולטיביים ונצלניים כדרך להשיג את מטרותיו ולספק את צרכיו. כך גם בכל הנוגע להשאת רווחים כלכליים משמעותיים בדרכים מהירות ונוחות.

לצד זאת, התרשם שירות המבחן, כאמור, מיכולתו של הנאשם להכיר באחריות למעשיו ולפגיעה שגרם למתלוננים. עוד ציין שירות המבחן כי תפקודו היציב והמאורגן לאורך השנים, כישוריו ויכולותיו להסתגל למסגרות ולקבל סמכות מהווים גורמי סיכוי לשיקומו. להערכת שירות המבחן, לחשיפת מעשיו של הנאשם ולפתיחת ההליכים המשפטיים כנגדו, הן ההליך האזרחי והן ההליך הפלילי, השפעה מרתיעה ומרסנת המפחיתה את רמת הסיכון להישנות עבירות מרמה בעתיד.

שירות המבחן המליץ כי בטרם תינתן המלצה, ימשיך הנאשם להשתתף בטיפול ובמהלך תקופה זו, יעקבו אחר השתלבותו בהליך הטיפולי ותיבחן יכולתו ומחויבותו לשינוי ולשיקום.

תסקיר שירות המבחן מיום 13.05.2014 סוקר את התרשמות גורמי הטיפול במרכז "התחלה חדשה" מן הנאשם ומהליך השתלבותו בטיפול. להערכת גורמי הטיפול, הנאשם פיתח קשיים רגשיים והתפתחותיים משמעותיים שהובילו לקווי אישיות נרקסיסטיים וזאת, על רקע גירושי הוריו ומערכת היחסים המורכבת שלו עמם. המניע לביצוע העבירות היה הרצון לחוות הצלחה כלכלית וקושי להתמודד עם חווית הכישלון. גורמי הטיפול דיווחו כי הנאשם מתמיד בהליך הטיפולי ומחוייב לו, משתף פעולה עם גורמי הטיפול ומתקדם בהכרה וזיהוי עיוותי חשיבה וגורמי סיכון במצבו. הוערך כי ככל שימשיך הנאשם לקבל מענה טיפולי הולם ומותאם, הסיכון להישנות התנהגות בעייתית בעתיד תפחת.

שירות המבחן ציין כי במהלך הקשר עם הנאשם, הוא שב וביטא בפניהם חרטה עמוקה על מעשיו, בושה ואשמה והכיר באחריותו להתנהגותו ולפגיעה במתלוננים. הנאשם הביע נכונות כנה לפצות את המתלוננים ואף החל לעבוד בעבודה נוספת במטרה לגייס כסף שיוכל להעביר אליהם. כמו כן, הנאשם ביטא נכונות רבה להמשיך לבצע שינוי בחייו, להמשיך בהליך הטיפולי שיקומי וכן, ביטא נכונות להשתלב בטיפול קבוצתי במסגרת שירות המבחן.

שירות המבחן חזר על התרשמותו מאישיותו ואופיו של הנאשם, מדפוסי חשיבה מניפולטיביים והתמקדות בסיפוק צרכיו המיידים. עם זאת, התרשם כי להליכים המשפטיים השפעה מרתיעה ומרסנת בעבורו המדגישה את הפסול במעשיו ואת החשיבות בהמשך הטיפול ובהפחתת רמת הסיכון להישנות התנהגות בעייתית בעתיד.

שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם עונש שלא יפגע בהישגיו ובמאמציו לשיקום - עונש מאסר בפועל אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות, צו מבחן למשך שנתיים, השתלבות בקבוצה טיפולית במסגרת שירות המבחן, התחייבות להמשיך הטיפול במרכז "התחלה חדשה" וכן, בטיפול הזוגי.

בבוא בית המשפט לגזור את דינו של הנאשם, בשלב הראשון, עליו לקבוע את מתחם העונש ההולם.

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, בטרם אקבע את מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם, אציין כי על אף ריבוי העבירות, לא מצאתי לנכון לחלק את מתחם העונש ההולם למספר תתי מתחמים כאלה. מדובר בפרשה כוללת אחת ועל כן, ייקבע מתחם עונש אחד אשר בו יישקלו כלל השיקולים הרלוונטיים.

בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, מתחם העונש ההולם יקבע בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה. בשלב השני, על בית המשפט לשקול שיקולים ונסיבות אשר אינן חלק מביצוע העבירה בה הורשע הנאשם.

מעשיו של הנאשם חמורים. היקפם הגדול והעובדה כי בוצעו תוך ניצול האמון הרב שרחשו לו המתלוננים, בני משפחתו, מדגישים ביתר שאת את עוצמת הפגיעה שנגרמה כתוצאה ממעשים אלו. הערכים המוגנים העומדים בבסיס עבירות אלו הם חופש הרצון, חופש הבחירה וחופש הפעולה של המתלוננים (ראה ע"פ 1242/06 צור נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (פורסם בנבו, 13.06.2007); ע"פ 37/07 פרג נ' מדינת ישראל, פסקה 70 (פורסם בנבו, 10.03.2008); יעקב קדמי על הדין בפלילים - חוק העונשין, חלק שני 833 (2005)).

המתלוננים אשר סמכו על הנאשם ורחשו לו אמון רב מסרו לו את כספם, חסכוניהם אשר עליהם עמלו עמל רב, מתוך אמונה כי יעשה כמיטב יכולתו על מנת להשיא להם רווחים. הנאשם ניצל ניצול ציני וקר את הקרבה המשפחתית והאמון הרב שרחשו לו המתלוננים וביצע שורת מעשי מרמה מתוכננת ומאורגנת. משהפסיד הנאשם את כספם של המתלוננים, לא סיפר להם על כך ואף הציג בפניהם מצגי שווא בדבר התשואות הגבוהות, לכאורה, להשקעתם. זאת באמצעות טבלאות שערך. כך, שוכנעו המתלוננים להותיר את כספם אצל הנאשם ולעיתים, אף להשקיע סכומי כסף נוספים. המתלוננים סברו לתומם כי הם משיאים רווחים, אך, למעשה, כספם ירד לטימיון והם נקלעו למצב כלכלי קשה.

עיון בפרטי האישום השונים נותן אומדן על היקפם הגדול של מעשי המרמה שביצע הנאשם ועל הנזק הרב שנגרם כתוצאה ממעשיו.

כך, למשל, קיבל הנאשם במרמה סך כולל של ₪ 1,107,488 מן המתלוננת אורלי בדוסה. מסכום זה השיב הנאשם למתלוננת סך של ₪ 625,631 בלבד (ראה פרט אישום חמישי);

עוד קיבל הנאשם במרמה סך כולל של ₪ 420,000 מן המתלוננת ענת מנטנה-פרץ אשר מכרה את דירת מגוריה לשם כך (ראה פרט אישום שישי).

סיכומו של דבר, קיבל הנאשם במרמה מן המתלוננים, בני משפחתו, סך כולל של כ- 3 מיליון ₪. מסכום זה, אף העביר הנאשם לחשבונו האישי סך של כ- 1.3 מיליון ₪.

כמו כן, ניהל הנאשם תיקי השקעות עבור תשעה אנשים, מבלי, שכאמור, היה לו רישיון לניהול תיקים.

הנאשם השיב לחלק מן המתלוננים חלק מסכומי הכסף ובסך הכל השיב סך של 915,631 ש"ח בלבד מתוך כ- 3 מיליון ש"ח שהועברו לידיו.

מצבם הכלכלי של המתלוננים הורע עקב מעשיו של הנאשם וחלקם אף איבדו את האפשרות לרכוש דירה או לחיות ברווחה כלכלית. ומעבר לכך, מערכת היחסים בין בני המשפחה נפגעה בצורה קשה והתערערה עד כי ספק אם תוכל אי פעם להשתקם.

השופטת פרוקצ'יה בע"פ 9788/03 טופז נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 245, 250-252 עמדה על הצורך בהחמרת עונשם של מבצעי עבירות כגון דא ועל הנזקים הנגרמים בעטיים:

"על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הרובצת לפיתחה של העבריינות הכלכלית המתוחכמת, את היקף הקרבנות העלולים להיפגע ממנה, את הקושי והמורכבות שבאיתורה... לעיתים, דוקא מעשי עבירה כאלה זוכים בבתי המשפט ליחס מקל ופשרני אף שנזקם לכלל, למשק ולכלכלה, ולאיומן שהציבור רוחש למערכות המשק והשלטון הוא רב ביותר. נוצר לפרקים יחס בלתי הולם בין הענישה המוטלת על עבריין הנאשם בפריצה וגניבת-רחוב, לבין ענישה הנגזרת על נאשם רב-מעללים, הגוזל מליונים מכספי ציבור תוך הפרה עמוקה של חובות נאמנות ומוסר בסיסיים. על פער עמוק זה הנבקע לעיתים בתפיסה העונשית הנוהגת במקומנו יש לגשר בדרך של שמירת יחסיות הולמת בהיקפי הענישה, תוך ייחוס משקל מתאים לחומרתם האמיתית של המעשים, להשלכתם השלילית ארוכת הטווח על מערכות הכלכלה והחברה, ולהיקף הנזק שהם מביאים על הציבור..."

עוד ראה את שנקבע בע"פ 4430/13 שרון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 31.03.2014):

"מדובר בעבירות מתוחכמות וקשות לגילוי, אשר מבוצעות לרוב על ידי עבריינים בעלי מעמד והשכלה שעושים שימוש בכספיהם של אחרים, תוך ניצול כוחם ומעמדם ותוך הפרת חובות הנאמנות..."

מצאתי לקבוע כי מתחם העונש ההולם את מסכת המעשים הכוללת נע בטווח של 3-7 שנות מאסר לריצוי בפועל.

ב"כ הנאשם הצביע על מספר נסיבות לקולא אשר יש ליתן להן משקל בגזירת דינו של הנאשם ובין היתר העובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי וזו לו הסתבכותו הראשונה והיחידה עם החוק, כי נטל אחריות על מעשיו

והודה במיוחס לו וכן, כי בהתאם להתרשמות שירות המבחן וגורמי הטיפול במרכז "התחלה חדשה", הנאשם מחוייב להמשיך ולהתמיד בטיפול והמשך השתלבותו בו מפחיתה את רמת הסיכון להישנות עבירות.

הנאשם נטל אמנם אחריות על מעשיו והודה באשמות ואולם יש לזכור כי הוא עשה כן רק לאחר שארבעה מן המתלוננים כבר העידו בבית המשפט ונחקרו בחקירות נגדיות ארוכות ומתישות בהן נעשה כל מאמץ להבהיר כי גרסתם אינה אמת.

לא נעלמו מעיני מצבה הקשה והמורכב של משפחתו הגרעינית, הן במישור הבין-אישי והן במישור הכלכלי ובעיקר לא נעלמו מעיני חלוף הזמן הניכר ממועד ביצוע העבירות ועד עתה וכי יש ליתן לכך משקל וכן שקלתי את הטיפול אותו עבר הנאשם ואת מחויבותו לטיפול זה, אשר אף לו יש ליתן משקל ואשר יש לתלות בו את התקווה כי אכן יביא לשינוי ניכר באורחות חייו של הנאשם. עם זאת, למרות הנסיבות שפורטו בהרחבה על ידי ב"כ הנאשם, סבורה אני כי יש ליתן משקל בכורה לאינטרס הציבורי ולהרתעת הרבים על פני עניינו האישי של הנאשם (לעניין זה ראה גם ת"פ 44540-06-12 מדינת ישראל נגד מזרחי (פורסם בנבו, 04.07.2013)).

לא מצאתי כי בנסיבות אלו יש כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם.

ראוי כי הציבור ידע כי עבירות מעין אלה הינן עבירות חמורות הטומנות בחובן נזק עצום, בשל המרמה הכרוכה בהן, בשל עיסוק בהשקעות בלא הסמכה נאותה לכך ובשל התוצאות הקשות שיש למעשים מעין אלה, כפי שאף קרה במקרה זה ועל כן, על המבצעים אותן להיענש במלוא החומרה.

לנוכח חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, ריבוי העבירות, היקפן, הענישה הנוהגת ומגמת בתי המשפט להחמיר בעונשיהם של המבצעים עבירות כאלו, על הנאשם לרצות מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח לתקופה ממושכת מאוד. לולא הנסיבות לקולא שהובאו לעיל, ובעיקר השיקול של חלוף הזמן מאז ביצוע המעשים ועד עתה, היה מקום לשקול הטלתו של עונש חמור הרבה יותר מזה שאגזור על הנאשם.

לאור האמור לעיל, הריני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

50 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

שמונה עשר חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, שתחילתן מיום סיום עונש המאסר בפועל, לבל יעבור הנאשם כל אחת מן העבירות בהן הורשע.

קנס בסך ₪ 75,000 או 200 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 25 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1/12/14 ובכל 1 לחודש שלאחר מכן. לא ישולם תשלום במועדו, יעמוד כל הסכום לפרעון מיידי.

במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים, הפקיד הנאשם בקופת בית המשפט סך של 200,000 ₪ כפיצוי למתלוננים. לטעמי, אין בסכום זה די ועל הנאשם לפצות את המתלוננים בסכום העולה על סכום זה. עם זאת, לקחתי בחשבון את ההליך האזרחי שהתנהל ביניהם ואת פסק הדין שניתן לטובתם של המתלוננים.

בהחלטה על מתן הפיצויים שקלתי את הנזק שנגרם לכל אחד מהמתלוננים וכן האם הוחזר לו חלק מן הסכום ואיזה חלק.

הנני מחייבת את הנאשם בתשלום פיצוי נוסף למתלוננים בסכום של 200,000 ש"ח.

סכום הפיצוי הכולל לכלל המתלוננים על פי כתב האישום הוא, איפוא, 400,000 ₪.

סכום זה יחולק כדלקמן:

בנימין בר און - 48,750 ₪

סטלה שחורי - 29,250 ₪

דרורה מזרחי - 117,000 ₪

עדי מזרחי - 30,600 ₪

אורלי בדוסה - 95,000 ₪

ענת מנטנה פרץ - 79,400 ₪

את יתרת סכום הפיצוי שעל הנאשם לשלם - 200,000 ₪, הוא יפקיד בקופת בית המשפט לטובת המתלוננים ב - 36 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1/2/15 ובכל 1 לחודש שלאחר מכן. לא ישולם תשלום במועדו, יעמוד כל הסכום לפרעון מיידי.

מוצגים - קלטות שנתפסו בתיק זה יוחזרו למשטרה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ב אלול תשע"ד, 7 ספטמבר 2014, במעמד הצדדים.

חתימה

עמוד 11

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©